www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
2015

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 4
Forbairt Phearsanta

[GLW51]

GLW51

DÉ hAOINE 8 BEALTAINE, MAIDIN

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Ní mór duit na freagraí a scríobh sna spásanna chuige sin.
Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach nó ar leathanaigh bhána.
Comhlánaigh le dúch gorm nó le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**
Tá an t-iatán (ina bhfuil **Foinse A**) le húsáid le Ceisteanna **4** agus **5** i **Roinn B**.
Freagair **gach** ceist ar an pháipéar seo.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don pháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **4** agus **5**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

www.xtrapapers.com

Roinn A

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

Baineann an cheist seo le hinniúlacht a fhorbairt mar thomhaltóirí géarchúiseacha.

1 (a) Scríobh fáth **amháin** a mbíonn daoine i bhfiacha sa deireadh.

____ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh buntáiste **amháin** a bhaineann le rótharraingt bhainc a bheith ag duine óg.

____

____

____

____ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh buntáiste **amháin** a bhaineann le cárta creidmheasa a úsáid le siopadóireacht a dhéanamh.

____

____

____

____ [2]

www.xtrapapers.com

Baineann an cheist seo le sláinte agus folláine a uasmhéadú agus a chothú.

2 **(a)** Scríobh sampla **amháin** de stíl mhaireachtála mhíshláintiúil.

____ [1]

(b) Mínigh dóigh **amháin** a bhféadfadh scoil sláinte shóisialta duine óg a fheabhsú.

____

____

____

____ [2]

(c) Mínigh dóigh **amháin** a bhféadfadh scoil itheachán sláintiúil a chur chun cinn.

____

____

____

____ [2]

www.xtrapapers.com

Baineann an cheist seo le rólanna agus le freagrachtaí tuismitheoireachta a thuiscint.

3 (a) Scríobh **dhá** dóigh a bhféadfadh tuismitheoir óg cuidiú a fháil leis an chostas a bhaineann le babaí nua.

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** dhóigh a bhféadfadh tuismitheoir cuidiú le moráltacht agus le luachanna páiste a fhorbairt.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** dhóigh a bhféadfadh tuismitheoir timpeallacht shábháilte sa bhaile a chur ar fáil do pháiste.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

Roinn B

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

4 Léigh **Foinse A** agus bain úsáid aisti le cuidiú leat an cheist seo a fhreagairt.

(a) Mínigh **dhá** dhóigh a bhféadfadh rath ar an scoil feabhas a chur ar fhéinmhuinín duine óg.

1. ______________________________

______________________________ [2]

2. ______________________________

______________________________ [2]

[Tiontaigh an leathanach

12GLW5105

www.xtrapapers.com

(b) Mínigh cad é mar a d'fhéadfadh duine óg tacaíocht a thabhairt d'íospartach bulaíocht téacsála.

[6]

www.xtrapapers.com

5 Agus tagairt á déanamh agat do **Foinse A agus** don eolas agat féin, meas na tarraingtí agus na contúirtí a bhaineann le dul ar aiste bia i saol daoine óga.

[10]

[Tiontaigh an leathanach

www.xtrapapers.com

Leathanach Breise má tá sé de dhíth

www.xtrapapers.com

Leathanach Breise má tá sé de dhíth

[Tiontaigh an leathanach

www.xtrapapers.com

Leathanach Breise má tá sé de dhíth

www.xtrapapers.com

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

LEATHANACH BÁN

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

www.xtrapapers.com

LEATHANACH BÁN

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
Marc Iomlán	

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
2015

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 4

Forbairt Phearsanta

[GLW51]

DÉ hAOINE 8 BEALTAINE, MAIDIN

FOINSE A

www.xtrapapers.com

Iatán: Forbairt Phearsanta

Le húsáid le Ceisteanna 4 agus 5.

FOINSE A

Rath agus brú

Bíonn rath ar chuid mhór daoine óga ar an scoil a chuidíonn le feabhas a chur ar a bhféinmhuinín. Mar shampla, is féidir le daoine óga mothú go maith fá dtaobh díobh féin mar gheall ar chlubanna spóirt, nó má thoghtar iad ar chomhairle na mac léinn nó má éiríonn leo i scrúduithe.

D'fhéadfadh brúnna a bheith ar dhaoine óga ar scoil, amhail bulaíocht, agus b'fhéidir go mbeadh siad iontach míshona ar scoil dá mbarr. Is cineál bulaíochta í an bhulaíocht a dhéantar le téacsáil. Tá sé tábhachtach go labhraíonn duine óg le cara nó le tuismitheoir nó le múinteoir agus é, nó í, ag dul in gleic le bulaíocht téacsála.

D'fhéadfadh brú a bheith ar dhaoine óga ó na meáin, amhail an teilifís nó irisleabhair. Thiocfadh le ceiliúráin ón spóirt, ón cheoil nó ón teilifís íomhá a bheith acu a spreagfadh duine óg le dul ar aiste bia. Is iomaí contúirt a bhaineann le dul ar aiste bia amhail neamhord itheacháin a fhorbairt a rachadh i bhfeidhm ar shláinte an duine óig.

© Goodshoot / Goodshoot / Thinkstock